

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů – Praha, z. s. – zal. 1922

Věstník**č. 250****15. 5. 2023**

1. Věstník č. 250

Vážení čtenáři Věstníku, do rukou dostáváte „jubilejní“ Věstník č. 250, od vydání prvního čísla v lednu 1970 uplynula dlouhá řada let. Tehdejší předseda Klubu kaktusářů Praha Ing. Miroslav Voldan Věstník uvedl slovy: „Vážení přátelé! Máte v rukou první číslo Věstníku, který budete dostávat dle potřeby 6–10 krát do roka.“

Obsah Věstníku se za těch 53 let nezměnil, jak napovídá název, účelem je „zvěstovat“ co se ve Spolku a v jeho okolí děje. Věstník v 70. a dalších letech zajišťoval nejen organizační informace a organizace o činnosti, ale i přenos informací z kaktusářského života. To, co dnes běžně nacházíme na internetu, byly nedostatkové informace. 70. léta byla léta „kvasu“, v pražském spolku vznikla a nějakou dobu vyvíjela činnost řada odborných sekcí (sekce mexikofilů, sekce Mamillaria, sekce Frailea ...), ve Věstníku byly uveřejňovány krátké zprávy z jejich činnosti. Rozsah Věstníku byl většinou 1–2 stránky. Zdá se, že údělem předsedů Spolku v Praze je být i autorem a editorem Věstníku. Prvním autorem byl M. Voldan, který čas od času přibíral další členy výboru, během času do „týmu“ zatáhl Ivana Běťáka, který od Věstníku č. 2017 „delegoval“ toto potěšení na mne. (touto zkratkou se omlouvám všem, kteří do Věstníku něco napsali, že jsem je nevyjmenoval).

Z tradičního obsahového formátu vybočily Mimořádné věstníky z počátku roku 1990, které přinesly informace o diskuzích o budoucí podobě československého kaktusářství. Díky detailnímu zpracování (záznam o názorech jednotlivých delegovaných zástupců) tak máme představu o tom, co předcházelo vzniku SČSPKS a tvorbě jeho stanov.

V současnosti zatím setrváváme na používané formě volných listů. Obsahová stránka se liší jen mírně podle toho, jak se svět mění. Zatím nemáme ambice vytvářet zpravodaj např. v podobě ostravského Ostníku (nemáme k dispozici další redakční tým). Z mého pohledu není problém jakoukoli akci uvést od života, ale dále ji při životě držet. V případě Ostníku by mohl Lumír Král vyprávět jaké to je. Co bychom do budoucna rádi změnili, je tisk Věstníku. Pro zájemce budeme Věstník rozesílat jen elektronické podobě. Snížíme tak náklady na tisk a poštovné.

Lubomír Berka

1.1 Zpráva revizní a kontrolní komise

Členové revizní a kontrolní komise ve složení Jitka Šornová a Petr Zlesák dne 2.2.2023 provedli kontrolu bankovních výpisů a pokladních dokladů za rok 2021. Kontrola byla provedena z důvodu pandemie COVID 19 až v roce 2023. Revizní komise neshledala žádné rozdíly a doklady jsou účtovány správně.

Výbor děkuje revizní a kontrolní komisi a rovněž hospodářce Spolku Janě Rácové.

1.2 Čestní členové Spolku pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze

Každý „správný“ spolek, klub či sdružení si během své činnosti vytváří nepsaná (a později i třeba psaná) pravidla, která umožňují se těsněji identifikovat k danému společenství. Může to být klubový odznak, spolkový stůl v restauraci atd. Mezi atributy, které posilují vazbu, patří i udělování titulů čestného nebo zasloužilého člena. V tomto gestu cítím vyjádření poděkování za činnost, která se ve většině případů obrací dovnitř do spolku.

Pražský Spolek, jehož stoletou činnost jsme si připomínali v roce 2022, tuto tradici nevytvářel postupně. V souladu se zvyky spolkového života před 100 lety udělováním titulů sice nehýřil, ale již v prvním roce své činnosti jmenoval čestným členem Spolku na první Valné hromadě A.V. Friče, který ač nečlenem, se významně zasloužil o vznik Spolku. Další tituly byly udělovány již podle dříve naznačeného klíče. Je zajímavé, že čestným členem Spolku byl jmenován zakladatel Spolku Jaromír Seidl až loni v roce 2022 (nevím, zda se na tom projevil historické peripetie, kdy v roce 1924 po neshodách s „nečlenem“ Fričem odchází a zakládá konkurenční Volné sdružení kaktusářů, nebo se na něj „jen zapomnělo“). V roce stoletých oslav jsme po dostatečném „opadnutí emocí“ toto napravili.

Při slavnostní vernisáži loňské výstavy jsme za významný přínos spolkové činnosti udělili titul čestný člen třem žijícím dlouholetým členům Spolku (viz článek o oslavách stoletého výročí v předchozím čísle časopisu). Vzhledem k tomu, že se titul čestný člen spolku neuděloval téměř polovinu doby trvání Spolku (dlouhých 42 let) na slavnostní schůzi v říjnu 2022 jsme udělili ocenění třem dalším, ale již bohužel nežijícím členům Spolku. Jednalo se o paní Violetu Pazourovou a pány Rudolfa Dufka a Miroslava Veverku. Rád bych je v následujících řádcích připomenul. Podrobnější články k jejich výročím byly vydávány průběžně během let v časopise Kaktusy.

Violeta Pazourová (1926 – 2015) – k pěstování kaktusů ji v roce 1970 přivedl tehdejší předseda klubu Ing. M. Voldan. Violeta se do nového koníčku pustila naplno, ukázalo se, že má „zelené ruce i zelenou krev“. Na zahradě domu v Roztokách u Prahy vybudovala sbírku zimovzdorných kaktusů, na kterou navázala zcela jinou oblastí zájmu, a to pěstování konofyt, litopsů a dalších malých sukulentů. Ve Spolku byla členkou výboru v letech 1984 – 1995, zabývala se zajišťováním zahraničního styku, účastnila se příprav pražských výstav, kde jste ji mohli potkat např. v pokladně. Mimo působení ve výboru byla aktivní v propagaci pěstování kaktusů a sukulentů mezi ženami, v současném pražském výboru máme dvě činovnice, které přivedla ke kaktusaření.

Ing. Rudolf Dufek (1927 – 2004) – s pěstováním kaktusů započal v roce 1964, kdy domů přinesl cokoli co bylo zajímavého v prodejně pana Fidrmuce v Laterně Magice. Do Spolku vstoupil na počátku roku 1965, jeho nadšení a zaujetí pro kaktusy a ostatní sukulenty ho zcela pohltilo. Oč měl sbírku nevelkou (na balkóně ve skleničku), o to bylo jeho zaujetí pro spolkovou činnost větší. Rudolf byl tak trochu renezanční člověk, činností výboru se účastnil v letech 1970 – 2002, kde vystřídal řadu funkcí, např. člen, knihovník, místopředseda. Byl propagátor rodu Mammillaria, patřil mezi zakladatele odborné sekce Mammillaria, která se od roku 1978 stala součástí AZTEKIA. Tlumočil z němčiny, případně angličtiny nebo francouzštiny (mimo to mluvil rusky a ovládal latinu a řečtinu), překládal literaturu, přispíval do Atlasu kaktusů, časopisu Kaktusy, byl členem České botanické společnosti. Dále ho zajímaly i ostatní přírodní vědy – vystudoval chemii, obdivoval matematiku a fyziku. Mimo vedení knihovny uspořádal archiv Spolku a zpracoval data o spolkové historii. Byl to ten „správný funkcionář“, který je schopen hrát v týmu.

JUDr. Miroslav Veverka (1927 – 2020) – kaktusářské začátky M. Veverky se počítají od roku 1969, kdy musel opustit místo v soudnictví, od roku 1972, kdy se stal členem Spolku, se jeho zájem zaměřil na rod Parodia, kterým se intenzivně zabýval téměř celý život. Patřil mezi zakladatele mezinárodního kroužku parodií INTER-PARODIA-KETTE. Překládal literaturu, přispíval do Atlasu kaktusů, časopisu Kaktusy, vždy na téma rod Parodia. Za zmínku stojí i to, že v roce 1989 připravil k tisku monografii – Kaktusy – Rod Parodia, která byla připravována jako luxusní publikace. Se změnou ediční politiky po roce 1990 k vydání již nedošlo. Bohužel v té pulsující době došlo v nakladatelství ke ztrátě rukopisu, takže se zachovalo pouhé torzo práce. M. Veverka byl členem výboru Spolku v letech 1984 – 2020, zastával funkci člena, místopředsedy a člena revizní komise. Rovněž byl řadu let členem celostátního výboru Společnosti, byl jedním z velmi aktivních členů při obnovování Společnosti v roce 1990, kdy významně přispěl svojí právnickou erudicí. Za svoji činnost pro SČSPKS obdržel ocenění „Zlatý Albert“. Pro Spolek tlumočil a překládal z němčiny. Do výboru docházel téměř do konce života. Mimo kaktusářství se zabýval mykologií, fotografováním, cestováním a v posledních letech života psaním rozsáhlých filozofických děl.

Přiložená foto: archiv SPKS

Violeta Pazourová na výstavě v BZ 2008

Rudolf Dufek, překládá P.J. Brauna

Miroslav Veverka

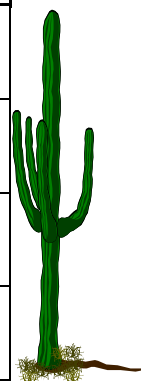
L. Berka

2. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 18.00 hod.

Termínový kalendář na rok 2023					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Květen	4.5.	4.5.	18.5.	18.5.	J. Bohata – Cesta za Fouquierami a kvetoucími kaktusy - Mexiko 2021 & 2022
Červen		1.6.	15.6.		
	2. 6. – 18. 6. 2023 – Výstava				
Srpen	24. 8.				
Září	31. 8. – 10. 9. 2023 – Podzimní výstava				
			21. 9	15. 9.	P. Heřtus - Bolívie 2022"
Říjen	5.10.	5.10.	19.10.	19.10.	J. Jilemický - Haworthia – to nejlepší ze západního Kapska
Listopad	2.11.	2.11.	16.11.	16.11.	J. Musil (Plzeň) - Tak trochu jiná Argentina
Prosinec	7.12.	7.12.	14.12.	14.12.	Tradiční vánoční schůze – kvíz, spolkový program

2.2 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům, i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny. Aktuální stav literatury a DVD je k dispozici na webových stránkách Spolku: <http://www.spks.cz/knihovna.html>.

Těšíme se na shledání s vámi v pravidelných dnech – každý první čtvrtek v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a třetí čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku vám vypálíme na DVD a po zaplacení poplatku je vaše na věky.

3. CO BYLO

3.1 František Veselý – Rody *Adromischus* a *Crassula* – 16.2.2023

František Veselý patří k největším odborníkům na rod *Adromischus* nejen v Hostomicích, kde žije, ale v celé širé Evropě. Proto jsme si ho také pozvali! Nejprve nás seznámil s taxonomií rodu. Všechny 29 v současnosti platných druhů roste výhradně na jihu Afriky. Jsou rozděleny do pěti sekcí podle typu květenství. Ale nebude to „také ľahké drahá“, jak praví klasik. Rostliny jsou poměrně variabilní, a to i rámci jedné lokality. František nás o tom přesvědčil na fotografiích, které sám neohroženě pořídil na šesti cestách do Jihoafrické republiky a Namibie, které absolvoval s kamarádem Jakubem Jilemickým. Pana Jilemického nám také přivedl na ukázkou. V pěstitelské části přednášky nám poodhalil taje pěstitelské. Generativní množení prý používá minimálně, ale přesto neváhal ukázat fotografii semen *adromischů* a porovnání jejich velikosti s rody *Crassula*, *Haworthia*, *Aloe* a jakýmsi kaktem. Ano, je to tak, František „adra“, jak svým miláčkům říká, množí pomocí listů. Adrům to vyhovuje a některé druhy k tomu přistupují až moc ochotně. Proto je třeba při jejich přesazování postupovat zlehýnka, aby vám v ruce nezůstal holý stonek. Takto získaný vegetativní materiál nechá pěstitel odpočívat až do okamžiku, kdy se v místě odlomení objeví chomáček kořínků. Po jejich zakořenění do substrátu následuje růst nadzemní části nové rostlinky. A přezimování *adromischů*? Nejlépe nasucho v teplotním rozpětí mezi pěti a deseti stupni. František upřednostňuje Celsiovu škálu. Při zalití by rostliny mohly hnit až shnit. Při vyšší teplotě by rostly a v chabém zimním světle se vytahovaly. Stará květenství odborník doporučuje odstranit, protože na nich mohou své nechutné rejdy začít provozovat plísňe a brzy by zachvátily celou rostlinu. Hlavní část přednášky patřila jednotlivým druhům seřazeným podle sekcí *Adromischus*, *Boreali*, *Brevipedunculati*, *Incisolobati* a vzrušující *Longipedunculati*. Strhující vyprávění doplněné mapičkami se vzorně vyznačeným areálem podruhů, variet a forem mě osobně přeneslo ve vzpomínkách na pláně a kopce suchého jihu černého kontinentu, a když došlo na devětadvacátý druh, nechtělo se mi opustit sál a vyjít do podmračených studených a vlhkých ulic hlavního města. Leč nemusel jsem! Fanda Veselý ještě zalovil v klobouku a vytáhl kapitálního králíka! Rod *Crassula*! Ano, čeleď *Crassulaceae* – tlusticovité, je na jihu Afriky zastoupen hojně i tímto svým vlnkovým rodem. Tlustice jsou na rozdíl od ader k nalezení na mnoha kontinentech ve stovkách druhů, a v jižní Africe platí k nejčastěji zastoupeným sukulentům. A když nastanou smrtící sucha, *crassuly* (a *adra*) přežívají nejdéle. Jejich variabilita je v rámci rodu úchvatná. Od maličkatých po vzrostlé keře. ... inu, pokud vás to zajímá, František Veselý nám doporučil knihu *Crassula – A Grower's Guide* od přítele Gordoda Rowleyho a výrazně tenčí J. Pilbeam, Ch. Rodgerson, D. Tribble: *Adromischus*. Někteří z diváků se začali bezradně rozhlížet a tu jako čert z krabice odkudsi vyskočil náš nový mladý předseda s informací, že obě knihy jsou všem k dispozici ve spolkové knihovně. Nakonec to odcházení z přednášky do reálného světa přeci jen nebylo tak pochmurné. Františku Veselý, díky za adrotlusticový podvečer.

O. Melichar

(Poznámka vydavatele – děkujeme panu O. Melicharovi za odborně a jazykově vybroušený referát z přednášky).

3.2 Svatopluk Matějka - Na horké půdě Big Bendu - Texas, USA – 16.3.2023

Popularita pěstování chladnomilných a zimovzdorných kaktusů vzrůstá, a to nejen vlivem aktuální energetické krize. Zájem pěstitelů se ve vlnách přelévá časem od severu amerického kontinentu na jih, z nížin do velehor. Svatopluk Matějka nás na počátku přednášky motivoval prezentací kvetoucích

rostlin rodu *Echinocereus*. Přednášející provozuje internetovou stránku www.echinocereus.cz, kde se má zájemce možnost seznámit s problematikou pěstování rodu a přehledem jeho zástupců.

Vlastní přednáška byla zaměřena na kaktusovou flóru Národního parku Big Bend (Big Bernd National Park), národní park se nachází na jihozápadě státu Texas, částečně leží v Čivavské poušti (anglicky Chihuahuan Desert, španělsky Desierto de Chihuahua) na hranici s Mexikem, kterou tvoří řeka Rio Grande. V parku roste okolo 1200 druhů rostlin, nejčastěji kaktusů. V přednášce jsme se seznámili s částmi parku, kde cestovatelé podnikli několik „tripů“ zaměřených hlavně na echinocereusy. Viděli jsme stanoviště *E. dasyacanthus*, *lloydii*, *viridiflorus*, *rosanthus*. Rostliny bohužel většinou nekvetly, jednotlivé populace se významně lišily velikostí, barvou a tvarem otnění. Mimo echinocereusy jsme viděli *Mammillaria heyderi* a *lasiacantha*, *Ferocactus hamacanthus*, *Escobaria tuberculata*, *Ariocarpus fissuratus*, *Coryphantha echinus*, *Echinomastus* sp., *Thelocactus*. Mimo rostlin jsme viděli i řadu zástupců bohaté avifauny. Jak napovídá název přednášky celá oblast je velmi teplá, denní teploty se pohybovaly okolo 40 °C. Krásné přírodní kulisy vybízí k návštěvě této poměrně přísně chráněné texaské divočiny, návštěvníci jsou pod dozorem strážců parku – rangerů.

Mimo vlastní zajímavou přednášku se mi velmi líbil projev přednášejícího (bývalý učitel), který nás bohatým jazykem provedl přednáškou. Děkujeme.

L. Berka

3.3 Tradiční pražské sympozium 2023 – 25. 3. 2023

Již 35. ročník Pražského sympozia tradičně otevřel kaktusářské jaro, i když to letošní počasí si s námi nepěkně zahrává. Organizační výbor měl po kovidových letech, kdy nám epidemie pozměňovala připravený program, docela štěstí. Všichni avizovaní přednášející dorazili. Tentokrát jsme se rozmáchli přes celou Evropu – Německo, Velká Británie (2x) a Itálie. Doufám, že 150 zúčastněných mělo stejné pocity jako my, sympozium se povedlo. Omlouváme se za drobné nedostatky v oblasti místního stravování, Petr Pavelka musel postupně „oživit“ zcela odumřelou infrastrukturu pronajímatele objektu.

Výbor děkuje jmenovitě P. Pavelkovi, J. Jilemickému, Z. Janebovi, J. Bohatovi hlavně za čas, který věnovali našim hostům, rovněž i za organizaci sympozia. Dále děkujeme i ostatním zde nejmenovaným členům Spolku, bez kterých by „hodinový strojek“ sympozia netíkal.

L. Berka

3.3.1 Hans Fröhning (Německo) – Kaktusy v ledu a sněhu – více než 35 let experimentů s kaktusy

Hans Frohning pro letošní sympozium připravil přednášku, ve které nás seznámil se svými zkušenostmi s pěstováním kaktusů, jak sám nazývá „v ledu a sněhu“. Celou přednášku výborně překládal Jaroslav Bohata.

V úvodu krátce popsal svou cestu k pěstování kaktusů. Celé to začalo seznámením se svou ženou Utou, která kaktusy pěstovala již několik let. Následovaly společné cesty po světě, které směřovaly především na americký kontinent, který bez nadsázky projeli od Jižní Ameriky až po Aljašku. Po návratu do Bavorska vyseli první semena z cest a začali pěstovat kaktusy ve velkém a navázali kontakt s mnichovským spolkem pěstitelů kaktusů. Odtud vzešla myšlenka pěstovat zimovzdorné kaktusy.

První pokusy začaly v roce 1984 na malé slunné kaktusové skalce. Zpočátku se však příliš nedařilo a většina vysázených kaktusů postupně uhynula. Zlepšení nastalo po překrytí skleněnou deskou. Prostory pro pěstování se postupně rozšiřovaly a dostavily se i první úspěchy v podobě květů. Hlavním impulzem pro změnu pěstování byla extrémně mrazivá zima v roce 1987, kdy teploty dlouhodobě poklesly k -27 °C. Kaktusy ponechané venku chránil napadaný sníh, díky kterému zimu přežily prakticky beze ztrát. Naopak u kaktusů umístěných pod krytem, kde se teplota pohybovala kolem 0 °C, popř. -5 °C došlo k výrazným ztrátám. Na základě těchto zkušeností došel Hans Frohning ke zjištění, že pokud mají zimovzdorné kaktusy v době vegetace dostatek slunce a tepla, dokáží zimní období přežít i ve vlhku.

V současné době je sbírka umístěna u městečka Türkheim v Německu, v předhůří Alp, v nadmořské výšce cca 600 m n.m. Mrazuvzdorné kaktusy jsou během vegetace umístěny na vodorovné podlaze se zadní stěnou a horním krytem. Ten zajišťuje dostatečné teplo a zároveň ochranu před dlouhodobým deštěm. Na začátku zimní sezóny je horní kryt odstraněn a z přední části je doplněna nízká, asi 20 cm vysoká ochrana z plexiskla. V průběhu zimy jsou tak kaktusy pokryty sněhem,

popřípadě při nízké sněhové pokrývce je sníh doplněn naházením z okolí. Takto je Hans schopný pěstovat na vlastních kořenech mimo jiné i rostliny rodů *Pediocactus*, *Sclerocactus* a *Austrocactus*. U těchto rodů je ale nutno v letním období ponechat odpočinout bez zálivky.

Zkušenosti s otevřenou skalkou má Hans oproti tomuto způsobu spíše špatné. Vysvětluje si to tím, že na skalce ve svahu dochází k rychlému odtávání sněhu, který následně dostatečně nechrání vysázené kaktusy a agáve. O něco lepší zkušenosti má se skalkou, která je z jedné strany chráněna stěnou domu, kde kaktusy vydrží déle. A proto preferuje pěstování zimovzdorných kaktusů „v ledu a sněhu“. Celá tato pasáž byla doprovázena fotografiemi zasněžených pěstebních zařízení, rostlin zapadaných sněhem, semenáčků pod ledem, ale i mnoha pohledů na rozkvetlé plochy rostlin.

V druhé části své přednášky byly posluchačům postupně ukázány rody kaktusů a jejich jednotlivých druhů, které snášejí pěstování v tvrdých podmínkách pod sněhem. Postupně byly představeny druhy rodů *Austrocactus*, *Coryphantha*, *Echinocereus*, *Escobaria*, *Maihuenia*, *Maihueniopsis*, několika málo rostlin rodu *Mammillaria*, dále rody *Microopuntia*, *Opuntia*, *Pediocactus*, *Pterocactus*, *Puna* a *Sclerocactus*. Bohužel rozsah tohoto textu neumožňuje vypsát celý výčet takto pěstovaných druhů, a tak mohu zájemce pouze odkázat na Hansovu knihu *Kakteen in Eis und Schnee* (Kaktusy v ledu a sněhu), vydanou pro členy DKG. Vše bylo doplněno překrásnými fotografiemi kvetoucích rostlin.

Protože ne zcela běžný způsob pěstování kaktusů zaujal mnoho přítomných, tak Hans Frohning musel odpovídat na celou řadu dotazů. Připojuji několik nejzajímavějších odpovědí.

Substrát – univerzální pro všechny kaktusy, složený z 1 dílu zahradní zeminy (s uhličitánem vápenatým), 1 dílu rašeliny a 6 dílů říčního praného písku.

Osazení horního krytu – každá zima je jiná, ale kryt je odstraněn s prvním sněžením a osazen zpět před dlouhodobými dešti.

Zima bez sněhu – pokud je zima bez sněhu, tak teploty klesají k -15 °C, což zimovzdorné kaktusy musí vydržet a ve Frohningově sbírce vydrží.

Jak dlouhé je období letního klidu – obvykle konec května / začátek června až polovina srpna.

J. Mynář

3.3.2 Bob Potter (Velká Británie) – Sukulenty od Jemenu po Jižní Afriku

Po mrazivém úvodu nás přišel rozehřát Brit Bob Potter výběrem fotografií sukulentů z cest po Starém světě. Přírodu brázdí někdy s rodinou, jindy s přáteli. V minulých letech několikrát covidem odloženou přednášku zahájil snímky z Jihoafrické republiky, kterou procestoval patrně převážně s manželkou. Zaujaly ho zde převážně velké druhy sukulentů a euphorbie. V dalším bloku jsme se s Potterem přenesli přes Mozambický průliv na bájnou Lemúrii - ostrov Madagaskar. S přednášejícím jsme ho procestovali od jižního mysu Sainte Marie až na sever k hoře Windsor Castle za *Pachypodium baronii windsori*, abychom cestou potkávali baobaby, euphorbie, didiery... Z Madagaskaru jsme se přenesli přes Indický oceán do Jemenu a na jeho ostrovní část Sokotru. A zde? *Adenia*, *dracaeny*, *aloe*, *carallumy*...

Zimbabwe navštívil Bob Potter s předsedou Euphorbia society Rikusem van Veldhuisenem (přítomným v sále) a tak převaha pryšců na snímcích z této málo navštěvované země nebyla nijak překvapující.

Putování za sukulenty Arábie a Afriky jsme zakončili v Etiopii, kde krásně kvetly *carallumy*, na slunci se vyhříval macatý *Gerardanthus* (kulovec), ráz krajiny utvářely *aloe*. Třešní na přednáškovém dortu byla v přírodě převládající zimbawská *Euphorbia gymnocalycioides*. Takže si trošku užili a kaktusáři. Přednáška obsáhla pořádný kus světa i desetiletí a proto byla neobyčejně pestrá.

Děkujeme Bobe Pottere, přijďte zas!

Ota M.

3.3.3 Martin Lowry (Velká Británie) – Cleistocactus a příbuzné rody

Třetí přednášku přednesl Martin Lowry, nyní již penzionový akademický radiolog z Británie, který od roku 1996 uskutečnil 20 cest na naleziště kaktusů v Jižní Americe, převážně do Bolívie, a mimo jiné se před pár lety podílel na objevu a popisu nového rodu *Cremnocereus*.

Představil nám rod *Cleistocactus* podle svého pojetí, které publikoval v roce 2016 v Bradleya, ročence britské kaktusářské a sukulentářské společnosti. Jak sám na začátku zdůraznil, patří mezi tzv. „slučovače“ (angl. „lumpers“) a zredukoval počet druhů z Backebergových a Ritterových 45–50 na 24 druhů a 3 poddruhy. Těchto 27 taxonů řadí do čtyřech neformálních skupin: (1) dva druhy z Peru, (2) hlavní skupina druhů z Bolívie a severní Argentiny, (3) 2–3 hraniční druhy z nížin Bolívie a (4) druhy z nížin Argentiny, Bolívie a Paraguaye, které všechny shrnuje pod jediný druh *Cleistocactus baumannii* se dvěma poddruhy, subsp. *baumannii* (pod které řadí asi dvacítku synonym) a subsp. *horstii* z hraničních oblastí Paraguaye a Brazílie. Do rodu *Cleistocactus* řadí také druhy u nás spíše známé jako *Hildewinteria aureispina* a *H. colademononis* a také *Bolivocereus samaipatanus* a jeho poddruh *divi-miseratus*. Svá vlastní pozorování v přírodě i kultuře doplnil studiem záznamů z herbářů (více než 700 lokalit) nebo webu iNaturalist.org (dalších 500 lokalit). Každý jím uznaný druh představil fotografií rostliny, květů a plodů. Na konci přednášky nám představil také svůj způsob pěstování kleistokaktusů: pěstuje je ve velkých květináčích o průměru 20–30 cm, několik rostlin v jednom květináči, s rychle vysychajícím substrátem. V létě rostliny zalévá každých 10–14 dní, přes zimu nezalévá. V zimě udržuje teploty kolem 10 °C, minimálně 4 °C, a květináče staví na polystyrénový poklad, aby kořeny od země neprochladly.

Podle nejnovějších výzkumů DNA to vypadá, že rod *Cleistocactus* není ani tak příbuzný rodům jako *Oreocereus*, *Borzicactus*, *Loxanthocereus*, jak se dříve předpokládalo, ale spíše rodům jako *Vatricania*, *Weberbauerocereus*, *Yungasocereus*, možná také *Samaipaticereus*.

R. Samek.

3.3.4 Andrea Cattabriga (Itálie) – Pěstování kaktusů k přírodnímu vzhledu – umění nebo technika?

Italský pěstitel kaktusů Andrea Cattabriga začal pěstovat kaktusy již ve svých devíti letech, zájem o přírodu ho postupně přivedl ke studiu zemědělství a následně přírodovědy. Během studia přírodovědy měl to štěstí, že ve společnosti Ch. Glasse absolvoval studijní cestu po stanovištích kaktusů v Mexiku a USA, intenzivně se zabýval, v jakých podmínkách rostou, jakým substrátům dávají přednost, v kterých prostředích se daří semenáčům a dalším věkovým kategoriím. Všechna nasbíraná data využil k tomu, že se snaží napodobit podmínky v kultuře tak, aby byly co nejpodobnější těm v přírodě. Cílem bylo vypěstovat rostliny, které se vzhledem podobají rostlinám z přírody. K tomu použil co nejtvrďší pěstební podmínky, jako modelový případ byl zvolen *Ariocarpus*. Významný čas přednášky byl věnován komentáři o hledání vhodného substrátu, který by měl parametry podobné jako substrát v přírodě. A. Cattabriga ariokarpusy pěstuje v hornině, kterou nazýval anglickým názvem „marlstone“, s překladem měl Petr Pavelka problém, nakonec jsme se shodli, že se jedná o slín (sedimentovaná jemnozrnná směs jílu a kalcitu, která byla zpevněná tlakem. Pro přiblížení, druhem slínovce je např. opuka. Autor připustil, že k vyhovujícím výsledkům dospěl postupnou selekcí rostlin, ty které vydržely, se rozmnožují samovýsevem, takže mu v květináčích roste spektrum semenáčů různého stáří. Po přednášce se rozvinula dlouhá diskuze, která byla ukončena „vyklizením“ sálu, z důvodu skončení pronájmu sálu.

Nemyslím si, že bych byl nějak zásadně překvapen, z přednášky mně hlavně zaujal průzkum jednotlivých lokalit z pohledu růstových podmínek a následně aplikace zjištění v kultuře. Pro zájemce o podrobný záznam, nabízíme přednášku na DVD.

L. Berka

3.4 Zdeněk Jára – Pěstování kaktusů ve světle moderních metod a poznatků – 20.4.2023

Poprvé jsme v Praze uvítali přednášejícího Ing. Zdeňka Járu, který se profesně věnuje šlechtitelství a také je novátorským a velmi úspěšným pěstitel kaktusů. Kaktusy pěstuje již 55 let, v posledních letech se zaměřuje na vzácné a hůře pěstovatelné druhy.

Na začátku přednášky jsme se dozvěděli některé praktické triky pro úspěšný výsev mrazuvzdorných druhů s velkými semeny (*Navajoa*, *Sclerocactus*), která normálně obtížně klíčí. Byly osvětleny pojmy **skarifikace** (mechanické narušení obalu semene) a **stratifikace** (chladové a vlhkostní ošetření semen). Ing. Jára doporučuje semena zabalená do punčochy vyprat v automatické pračce s normálním prádlem na 40°C, poté ještě sterilizovat v roztoku manganistanu draselného, následně vysít na substrát, po 3 dnech ještě přestříknout roztokem peroxidu vodíku. Ta semena, která po určité

době nevyklíčí, sebrat a podrobit dalším možným procedurám: namáčení v koncentrované kyselině sírové (10 minut), případně skarifikace. Před skarifikací namáčí semena na 24 hodin do roztoku manganistanu draselného.

Obecně pro výsevy, kromě dnes populárních supresivních substrátů, doporučuje pozornosti pěstitelů přípravek Serenade (obsahující *Bacillus subtilis*, stačí přestříknout výsev) nebo AZOTER F, který funguje i proti patogenním houbám (fusariím). Výsevy provádí při teplotě 25°C, dbá na dostatek vzduchu v substrátu (složení substrátu i zálivková trubička umožňující zálivku podmokem, která zachová více vzduchových kapes). Po vyklíčení doporučuje zvýšit teplotu pro rychlejší růst. Např. pro *aztekia* až na 35 °C, při této teplotě je schopen vypěstovat pravokořenné semenáče aztekii do průměru 1,5 cm během 2 let.

Ing. Jára je příznivcem a propagátorem roubování, které umožní brzkou produkci semena, případně také úspěšné pěstování jinak velmi choulostivých druhů. Mrazuvzdorné a chladnomilné druhy rodu (např. rod *Navajoa*) roubuje na *Echinocereus baylei*, který celkem málo odnožuje. *Echinomastus mariposensis* vydrží naroubovaný na *Echinocereus baylei* spolehlivě -10 °C. Dobrá podložka pro *Echinomastus* je i *Echinopsis kermesina*. Z estetického hlediska je vhodnou volbou mikroroubování, kdy podložka má zhruba 1 cm v průměru a roub třeba 0,5 cm v průměru, podnož se pak pod rostoucím roubem rychle ztratí a není vůbec vidět. Často pro urychlení růstu roubuje semenáče na špalíčky *selenicereusu* (uchycení gumiček pomocí kolíčku pro roubování melounů) a pak je přeroubuje na trvalou podložku. *Selenicereus* zvládá v zimě nižší minimální teplotu než *Peireskiopsis*. Velmi populární podložkou je dnes *Ferocactu glaucescens*, další používané podložky jsou *Eriocereus jusbertii* či *Trichocereus pasacana*, který má tu výhodu, že je to „chladná“ podložka a můžeme jí zalévat již v březnu. Ideální čas na roubování je teď, na jaře, jinak je vhodné od dubna do poloviny srpna. Důležitá je čistota práce, doporučuje dezinfekci nožů i rukou, většinou koncentrovaným lihem v rozprašovači (stačí líh denaturovaný z drogerie, který se jinak hodí i na rychlou likvidaci dospělců vlnatek). U malých semenáčků je často výhodný šikmý řez roubu kvůli stabilitě uchycení gumičkou i kvůli tomu, že cévní svazek není tečka, ale čárka, takže se snadněji správně umísťuje na podložku.

Při snímání roubů z podložek nebo jiné zakořeňování doporučuje použít stimulanty, např. CLONEX rooting gel dostupný v Growshopech, který existuje i ve spreji, ale pozor, vždy je třeba důkladně přečíst návod (postřik rostliny 14 dní před řezem, týden před řezem a podobně). Gel aplikovat až na úplně zaschlou řeznou ránu. Jiný přípravek pro zakořeňování, Rhizopor, se nanáší na ještě vlhkou řeznou plochu, rostlina musí být před řezem v kondici a nafouknutá vodou.

Pro rody *Pediocactus* a *Navajoa* doporučuje časnou únorovou zálivku sněhem.

Děkujeme přednášejícímu za spoustu vynikajících doporučení a tipů pro pěstování!

JaBo

3.5 Zájezd Spolku do východních Čech - 7.5.2023

Je sobota 7.5.2023, 7:12 a vyjíždíme. Pravdou je, že vše bylo od počátku jinak, než bylo naplánováno. Na začátku března bylo nutné úplně změnit původní směr cesty. Jedeme tedy za kaktusáři do okolí Hradce Králové. Rovnou musím poděkovat za organizaci na místě, pan Josef Hodyc, tamní předseda, nám vše zajistil a domluvil.

Zastávka první, Josef Hodyc, Lochenice. Uvítal nás nejen obrovský foliák, ale i množství krásných rostlin. Na tomto místě jsou i rostliny dalších pěstitelů, Petr Havel a Petr Laibl tu mají své útočiště. Dobrý rozjezd. Jako další zastavení byla původně plánovaná sbírka ve Smiřicích, Karel Volejník, bohužel jsme ale byli nuceni tuto sbírku, z časových důvodů, vypustit. Ještě jednou se omlouvám.

Zastávka druhá, Zdeněk Rychter, Černilov. Co napsat, prostě krásné kaktusy všude kam se podíváš. Zdeněk se nám všem osobně věnoval, na každou otázku se snažil odpovědět, a že jich bylo, skoro jsme nestačili oběd. Myslím, že to byl dobrý nápad odjet do Pardubic, Globus to jistil k plnému břišnímu uspokojení.

Zastávka třetí, Libor Mejstřík, Třebechovice pod Orebem. Co napsat? To se prostě musí vidět. Je to jedna z nejkrásnějších sbírek v ČR. Bomba! Super! Skvělé! Lituji, že nejsem básníkem, abych dokázal vyjádřit své pocity. Prostě paráda!

Zastávka čtvrtá, Josef Matouš, jen musíme kousek dolů, k nádraží a koukáme a vidíme. Vidíme opět plno kaktusů, kam se podíváme. Také moc pěkná sbírka.

Zastávka pátá, poslední, Jan Doležal, Týniště nad Orlicí. Již toho na mnohé účastníky bylo mnoho, ale tato sbírka je opět probrala. Pěkný nový skleník, krásné rostliny, příjemní lidé. Zajímavé téma bylo i to,

když nám ukazovali řešení cirkulace vzduchu ve skleníku. Ventilátor v trubce je nutno mít v horní části, jako tlačný je mnohem účinnější, než kdyby byl dole jako tažný. ... a návrat do Prahy ve 20:15.

Samochvála smrdí, ale já osobně tento zájezd považuji za jako jedem z těch dosti povedených. Ještě jednou musím moc poděkovat všem, kteří nám umožnili přístup do svých sbírek a podělili se o radost a potěšení kolem naší společné pichlavé úchylky.

Samozřejmě děkuji i účastníkům zájezdu, většina se chovala jak se má a neuplatňovali své zájmy na úkor ostatních.

Cestou jsme si již nastínili plán na KaktusBus 2024, jelo by se v sobotu 11.5.2024.

Letos nedělám den otevřených dveří v KOMO, ale všem účastníkům zájezdu slibuji, že bude do prázdnin, letošních. Jistě se s mnohými setkám i na dalších akcích, třeba naše výstavě, která začíná již 2.6.2023, těším se na další setkání.

Jirka Vařečka

Výbor Spolku děkuje J. Vařečkovi za více než půlroční úsilí při přípravě zájezdu.

–LB–

4. Co bude

4.1 Jarní výstava 2. 6. – 18. 6. 2023

Tradiční výstava kaktusů a sukulentů se bude konat jako obvykle v prostorách skleníku Přírodovědecké fakulty UK. Loni náš Spolek oslavil stoleté výročí a se začátkem druhé stovky bychom přivítali větší zapojení našich členů. Výstavu navštěvují nejen pěstitelé sukulentních rostlin, ale i laická veřejnost z celé republiky. Proto by vystavované rostliny měly ukazovat vysokou úroveň našeho Spolku a každý z členů může přispět svými výpěstky k prezentaci našich výsledků. Právě ta vaše rostlina může nadchnout některého z návštěvníků a získat ho pro rozšíření naší členské základny.

Formát výstavy se zatím měnit nebude, můžete vystavovat klasický "metr" ze své sbírky – ať již zaměřený na nějaký rod nebo jako průřez sbírkou. Samozřejmě přivítáme i vystavovatele, kteří se chtějí pochlubit jednou nebo několika rostlinami.

Od letošního roku se mění garant výstavy a při této příležitosti bychom chtěli poděkovat Karlu Halbichovi za dlouholetou práci při jejich organizování a nastavení skutečně vysoké laťky, kterou budeme těžko překonávat. Právě proto bychom chtěli apelovat i na členy, kteří dosud své rostliny nevystavovali, aby se také zapojili.

Novým garantem se stává Daniel Haisel, přihlášky k výstavě rostlin pošlete v co nejkratší době nově na adresu: vystavy@spks.cz

Napište prosím svoji představu, kolik rostlin můžete vystavovat, případně na jaké rostliny se specializujete. Na tuto adresu pište i různé dotazy, náměty a připomínky týkající se výstavy. Pro členy, kteří neradi používají e-mail, je možné se domluvit na tel. č. 728 084 301.

Příprava výstavy začne v neděli 28. 5. 2023 od 8:00 hod. a bude pokračovat i v následujících dnech. Uvítáme každého, kdo bude mít chuť s přípravou pomoci.

Výstava bude probíhat ve dnech 2. 6. – 18. 6. 2023 od 10:00 do 17:00, poslední den v neděli 18. 6. 2023 pouze do 12:00. Pokladna se bude uzavírat půl hodiny před koncem.

Předem děkujeme vystavovatelům a všem, kteří nám jakýmkoli způsobem s výstavou pomohou.

Daniel Haisel

4.1.2 Příprava jarní výstavy

Letošní jarní výstava se uskuteční ve výše uvedeném termínu. Přihlášky pošlete co nejdříve po obdržení věstníku na e-mail: prodej@spks.cz. Podmínky prodeje a ostatní náležitosti obdržíte obratem. Příprava výstavy začne v neděli 28. 5. 2023 v 8 hod. Návoz rostlin 29. a 30. 5. Na spolupráci s našimi pěstiteli se těší výstavní výbor SPKS Praha.

Veškeré informace o podmínkách prodeje rostlin a výstavy: prodej@spks.cz

Výstava bude otevřena denně od 10.00 do 17.00 hod, pokladna se uzavírá půl hodiny před ukončením. Při závěrečné neděli se bude výstava zavírat již ve 12 hod.

**Pomozte nám prosím při přípravě, provozu i úklidu výstavy. Předem děkujeme – Výbor.
Přípravu zahájíme v neděli 28. 5. v 8 hod a pokračujeme v následujících dnech.**

Rovněž bychom potřebovali pomoc při zajištění propagace výstavy a Spolku (noviny, televize ...), a pokud by někdo získal sponzora, bude vítán s otevřenou náručí.

L. Berka

5. RŮZNÉ

5.1 Tip na zahraniční výlet: Městská sbírka sukulentů v Curychu

Městská sbírka kaktusů města Curychu (Sukkulenten-Sammlung Zürich, původně Städtische Kakteensammlung Zürich) je jedna z největších a neznámějších sbírek kaktusů a jiných sukulentů v Evropě. Vznikla v letech 1929–1931 kdy se stárnoucí pěstitel kaktusů Jacob Gasser snažil prodat svoji sbírku asi 1500 kaktusů městu Curych, aby o ni bylo postaráno a mohla sloužit pro potěchu obyvatelům města. Nakonec sbírku koupil bohatý obchodník Julius Brann a městu ji věnoval. Hned v roce 1931 byl postaven a otevřen první skleník. Dnes se areál skládá z šesti skleníků (dohromady asi 700 čtverečních metrů plochy), 16 vytápěných pařenišť, zahrádky pro mrazuvzdorné kaktusy a sukulenty, a ploch pro letnění kaktusů a agáví před skleníky. Celkem sbírka obsahuje přes 25 tisíc sukulentních rostlin, téměř 8500 druhů, což představuje skoro 85% z 10 tisíc známých druhů sukulentních rostlin. Sběrka se nachází v parku na břehu Curyšského jezera asi půl kilometru od historického centra města, blízko veslařského klubu. Hned před areálem sbírky je placené parkoviště a na břehu jezera se dá piknikovat. V roce 2019 sbírku navštívilo 62 000 návštěvníků, v roce 2021 díky COVIDu toto číslo spadlo na téměř polovinu, 32 000, v budoucnu se jistě počet návštěvníků vyšplhá na původní úroveň.

Skleníky jsou převážně věnovány rozměrnějším rostlinám, cereusům a sudovitým kaktusům, opunciím, ze sukulentů například keřovitým a stromovitým euforbiím, pachypodiím, a mnoha dalším. Ve většině skleníků jsou rostliny uprostřed zasazeny přímo v štěrkovité zemi a po stranách jsou police, opět většinou se substrátem, ve kterém jsou rostliny zasazeny, ale v některých částech jsou rostliny ve květináčích.

Menší kulovité a krátce sloupovité kaktusy jako mammillarie, notokaktusy, echinocereusy, copiapoe, coryphanty, rebucie a sulkorebucie, drobné opuncie, nebo drobnější, maximálně půlmetrové cereusy, atd. a sukulenty jako lithopsy, conofyta, atd. jsou pěstovány ve venkovních pařeništích. Zajímalo mne, zda jsou v těchto pařeništích rostliny i zimovány, protože v areálu byl vidět pouze jeden celkem malý zásobní skleník, do kterého nemá veřejnost přístup, a ten byl plný. Jedno pařeniště zrovna procházelo úpravami a ty umožnily nahlédnout, jak to mají zařízeno. Pařeniště se skládá z betonové ohrádky asi metr vysoké (zadní stěna přirozeně je vyšší než přední stěna). Ve výšce kolem půl metru byly vidět trubky vytápění, nad nimi je deska z jakési impregnované překližky, a na ní vrstva štěrku o průměru kolem půl centimetru, vysoká několik centimetrů. Na ni jsou položeny květináče a rostlinami. Výstavní pařeniště mají oproti skleníkům dvě nevýhody. Za prvé, pokud návštěvník chce rostliny podrobněji prozkoumat nebo fotit, musí se zlomit v pase a vstřít trup do pařeniště pod krycí okno. Za druhé, protože jsou květináče postavené hustě vedle sebe, není na velkou část jmenovek v pařeništi dobře vidět. Ve sklenicích je na jmenovky vidět podstatně lépe, jsou zapíchané v substrátu u paty rostlin. Na rozdíl od mnoha botanických zahrad, které návštěvníkům poskytují údaje o názvech rostlin a jejich výskytu v přírodě (*Echinocactus grusonii*, Mexiko) poskytují v Curychu údaje o názvu rostliny, sběrateli a polním čísle (pokud jsou tyto údaje známy, což je u většiny vystavovaných rostlin). Velká část rostlin pochází ze sběrů švýcarsko-brazilského dua Horst-Übelmann (HU), P. Brauna, zaměstnanců curyšské sbírky pánů Eggliho nebo Suphuta, stážistů jako M. Machado, ale k vidění jsou i rostliny ze začátků sběratelských kariér K. Knížete nebo F. Rittera. U některých významných rostlin jsou informační panely upozorňující na jejich zvláštnosti, v prostoru skleníků jsou i další informační panely informující např. o tom, co to je sukulence, rozmnožování kaktusů atd.

Zvláště ve sklenicích jsou k vidění rostliny, které se moc často nevidí ani v botanických zahradách, ani ve sbírkách soukromých pěstitelů, např. téměř úplný sortiment brazilského rodu *Tacinga*, většina zástupců rodu *Peniocereus*, široký sortiment brazilských pilosocereusů nebo peruánských espostojů, praecereusy ze severozápadu Jižní Ameriky atd. Z ostatních sukulentů bych zmínil například velkou kolekci sansevierií, euforbií, echeverií, a mnoho dalších. Jak bylo zmíněno na začátku, sbírka zahrnuje zhruba 85% ze známých sukulentních rostlin. Ne nadarmo je sídlem IOS, mezinárodní organizace pro studium sukulentních rostlin. Patří k ní také velké herbárium a knihovna s více než 30 tisíci svazky.

Vstup do sbírky je zdarma. U vchodu se nachází malý stánek, kde jsou na prodej pytlíky se substrátem pro kaktusy a sukulenty a přebytky semenáčků, v době mé návštěvy to byly např. kopiapoe, melokaktusy, neoraimondie, apod., s polními čísly i bez. Jsou připraveny papíry k zabalení rostlin a papírové tašky. Stánek nemá žádného prodavače, zákazníci jsou nápisem žádáni, aby poplatek za rostliny (5–10 švýcarských franků) vhodili do otvoru ve stánku. V roce 2019 na tomto stánku a na akcích jako jsou každoroční kaktusové trhy v květnu nebo červnu, prodali 6500 rostlin za 32 400 švýcarských franků, v roce 2021 to bylo 4500 rostlin za 25 655 franků. Na protější stěně je možné si zdarma vzít ročenky SPITZE, asi 30 stránek formátu A4, které sbírka každoročně vydává. Ty neobsahují žádné odborné ani populární články o druzích a rodech sukulentů, ale podávají přehled o aktivitách a pěstitelských úspěších zahrady, o akcích, které proběhly, přestavbě skleníku atd.

Sbírka je otevřena od 9:00 do 16:30. Pokud chcete fotit rostliny, je asi nejlépe přijít kolem poledne, protože tím, jak jsou rostliny nasázené blízko u sebe, vrhají na okolní rostliny stíny podle toho, jak se slunce pohybuje po obloze, zvláště ráno a odpoledne před zavřením. Sbírka rozhodně stojí za celodenní návštěvu, to vám umožní počkat si na optimální světelné podmínky a vracet se k rostlinám, jejichž perfektní fotku chcete získat.

R. Samek

5.2 Jiří Zázvorka 11. 2. 1947 – 10. 2. 2023

Předpokládám, že většina z vás, kteří budou číst následujících pár řádek, o Jiřím Zázvorkovi nikdy neslyšela. Nelze se tomu divit, Jirka byl velmi skromný člověk a celý život (alespoň jak jsem ho poznal) neměl potřebu se nějak veřejně prosazovat.

Zkusme to tedy - sice pozdě, ale přece - alespoň částečně napravit: profesionální botanik, celoživotní pracovník Botanického ústavu AV ČR v Průhonicích, florista a taxonom, známý v botanických kruzích především jako specialista na cizopasně rostliny rodu *Záraza* (*Orobancha*), spolupracovník a kmenový autor zásadních odborných botanických prací Květena České republiky a na ni navazujícího Klíče ke květeně České republiky. Taky zkušený kaktusář (i když on se svým typickým suchým humorem rád prohlašoval, že kaktusářem nikdy nebyl) a dlouholetý člen pražského Spolku pěstitelů kaktusů a sukulentů. Kaktusářské obci po sobě zanechal dvě, na první pohled samozřejmé a nenápadné, o to však podstatnější stopy. Lze je nalézt v dnes již legendárních publikacích AZTEKIA, zpravodaji pro členy sekce Aztekia (1978–1992), a ATLASU KAKTUSŮ, který redigoval od jeho počátku v roce 1986 do roku 2012. V obou případech byla vždy vyzdvihována jejich od počátku standardně nastavená odborná úroveň. Právě to byla především jeho práce, která se mu za cenu velké trpělivosti s námi kaktusáři dařila (jeho nekompromisní zásadovost jistě potvrdí jednotliví autoři, především ti atlasoví). Proto je ATLAS KAKTUSŮ, vycházející dodnes, mimo jiné tak výjimečnou záležitostí. Nesmím zapomenout také na jeho obširné znalosti „fričovské“ tematiky. Jejich vyústěním bylo monotematické číslo AZTEKIE 91 s názvem „Jména kaktusů A. V. Friče“ (jehož byl hlavním autorem), hodnotící Fričovu kaktusářskou éru z botanického pohledu.

A tak bych se na závěr této vzpomínky chtěl připojit k textu smutečního oznámení, které napsali jeho přátelé a kolegové, „...s hlubokým zármutkem oznamujeme, že nás opustil náš dobrý přítel Jiří Zázvorka, který zasvětil svůj život přírodě – botanice a kaktusům

V. Šedivý

5.3 Inzerce

Z osobních důvodů prodám velkou část sbírky kaktusů – semenáčky od 3 let a sbírkové rostliny staré až 50 let. Zastoupené jsou rody *Astrophytum*, *Echinofossulocactus* (*Stenocactus*), *Gymnocalycium*, *Notocactus*, *Thelocactus* a další.

Kontakt: František Hořák, Kralupy nad Vltavou, E-mail: horkaf@seznam.cz, Tel.: 723 015 267

5.4 Poděkování

Výbor Spolku děkuje panu Zdeňku Huliciovi za archiv diapositivů, který nám věnoval. Po zpracování tak významně rozšíříme archiv Spolku.

L. Berka

5.5 Pomůžete?

Několik kaktusářů se nás v poslední době ptalo na osud sbírky zesnulého Otakara Potyky st. z Orlové. Ještě před smrtí zakladatele sbírky změnila sbírka svůj charakter a stala se soukromou botanickou zahradou otevřenou pro veřejnost pro propagaci naší záliby. Po právní stránce je dnes tato zahrada zapsaná v rejstříku ústavů vedeném u Krajského soudu v Ostravě jako zapsaný ústav s názvem Botanická zahrada Orlová, z.ú., se sídlem 17. listopadu 360, Lutyně, 735 14 Orlová. Výrazněji se dostala do podvědomí veřejnosti v souvislosti se zvýšením cen energií, kdy současný majitel Otakar Potyka ml. poskytl rozhovor elektronickým médiím Blesk a i-Dnes:

<https://www.blesk.cz/clanek/regiony-ostrava/735444/pestitel-kaktusu-otakar-z-orlove-stoji-nad-propasti-nema-na-energie-100-tisic-dluhu.html>

<https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-ceny-energie-likviduji-jednoho-z-nejvetsich-ceskych-pestitelu-kaktusu-40426295>

Že situace s energiemi je v ČR dlouhodobě špatná, většinou víme a problémy s tím spojené dokážeme pochopit. V současnosti nemá Botanická zahrada žádnou viditelnou možnost získat finanční dotaci, jako obdobná zařízení. Proto bychom chtěli požádat zejména ty, kteří v minulosti tuto sbírku navštěvovali, o pomoc. Nemusí to být přímo solidární sponzorský dar. Stačí sbírku doporučit k návštěvě, navštívit sbírku, nebo si objednat placený vstup k prohlídce. Informace k pomoci si můžete vyžádat na mailové adrese potykaota@seznam.cz.

Jaroslav Vích děkuje všem za pochopení!

5.6 Výroční členská schůze Notosekce, Slavkov 26.8.2023

Výroční členská schůze Notosekce se bude konat 26.8.2023 ve Slavkově u Brna, místem konání bude Golf Hotel Austerlitz. Zahájení v 10. hod v golfové klubovně. Ubytování (pátek, sobota) možné na Internátu Střední školy, cena za noc je 400,- Kč (přihlášky do 20.7.2023 u organizátora). Další možnost přímo v hotelu Austerlitz. V neděli návštěva sbírek V. Ryšavého a T. Lachkého.

Organizuje Tomáš Lachký: 775 658 897, e-mail: tomik3@atlas.cz

Příspěvky do Věstníku posílejte na adresu:

předseda SPKS: Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: predseda@spks.cz

jednatel SPKS: Jaroslav Bohata, 9. května 27, Kozojedy, 281 63, e-mail: jednatel@spks.cz

případně na e-mail: info@spks.cz

<http://www.spks.cz/>; <https://www.facebook.com/SPKSPraha>